

متن پرسش

چرا شما در جواب سوال ۱۱۲۳۲ فرمودید: (س: با سلام: اگر کسی دچار شک نسبت به عالم خارج از ذهن شد و این فکر که نکند چیزهایی که می بیند خیال باشد به ذهنش خطور کرد، به خود چه بگوید و چگونه استدلال کند تا از این شک رها شود؟ ج: باسمه تعالی: سلام علیکم: این فرد باید خود را متوجه این امر کند که دلیلی ندارد خود را گرفتار چنین شک بنماید، در حالی که به طور طبیعی متوجه است عالم خارج واقع است و او احساس می کند. کسی که آب می خورد و سیراب می شود هرگز نمی گوید نکند من آب نخورده ام. بهترین دلیل بر وجود عالم خارج از ذهن همین که انسان این پدیده های خارجی را احساس می کند به همین جهت در سخنان قبلی عرض کردم این یک امر بدیهی است و بنا نیست ما به ادراکات بدیهی خود شک کنیم و یا به شکی که در این مورد پیدا می کنیم توجه نماییم. موفق باشید) ولی در جواب سوال ۱۱۲۴۹ فرمودید: (س: با سلام خدمت شما استاد گرامی: بنده چند وقتی است دچار وسواس فکری شدم و به طوری که افکار مزاحم بدون دلیل مثل تفکرات سوفسطایی ها میاد سراغم و هی آزارم می ده که نکنه اینایی که می بینم خیال باشه و .... هرچه استدلال میارم این افکار دست بردار نیستن و هی آزارم میدن، بعضی وقت ها احساس ناتوانی در مقابل این افکار دارم، لطفا مرا راهنمایی کنید چگونه خودم را از این تفکرات نجات بدهم تا خدای ناکرده با این حالت روحی و تفکرات خسر دنیا و الاخرت نشم. ج: باسمه تعالی: سلام علیکم: این چیز بدی نیست و ان شاء الله شما را از یک شخصیت ساده به شخصیت عمیق دینی تبدیل می کند. هنر شما باید این باشد که جواب اشکالاتی که به ذهن تان می رسد را با تحقیق و تعمق بدهید، نخواهید با جواب های ساده و سرسری از شرّ سؤالات تان راحت گردید. این سؤالات می خواهد شما را به تحقیق و تعمق بکشاند. موفق باشید) این دو چه فرقی با هم دارند که جواب و روش برخورد با موضوع متفاوت است؟

متن پاسخ

بسمه تعالی: سلام علیکم: هر دوی موضوع قابل توجه است زیرا از یک طرف باید شک در اموری مثل وجود خدا و یا وجود معاد را گذرگاه خوبی دانست زیرا که به انسان تعمق می بخشد، و از طرف دیگر نباید به آن شکی که انسان به امور بدیهی شک می کند توجه کرد و بخواهد امور بدیهی که برایش روشن است را از طریق استدلال حل کند زیرا قبل از آن که بخواهد موضوع را با استدلال به دست آورد در پیش او به روشنی هست، مثل همین که بنده می یابم جنابعالی سؤال کرده اید و این سؤال به عنوان

یک واقعیت در مقابل من موجود است. موفق باشید